

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	34128 Управління в сфері цивільного захисту
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	263 Цивільна безпека

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	34128
Назва ОП	Управління в сфері цивільного захисту
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Тарадуда Дмитро Віталійович, Олексишина Марина Олександрівна, Бородіна Наталія Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.10.2020 р. – 30.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/protsedura-akreditatsii/spetsialnist-263-czivilna-bezpeka-op-upravlinnya-v-sferi-tsvilnogo-zahistu-(id-34128)-drugiy-(magisterskiy)-riven.html
Програма візиту експертної групи	https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/protsedura-akreditatsii/spetsialnist-263-czivilna-bezpeka-op-upravlinnya-v-sferi-tsvilnogo-zahistu-(id-34128)-drugiy-(magisterskiy)-riven.html

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Управління в сфері цивільного захисту» магістерського рівня, яка реалізовується в Національному авіаційному університеті, більше направлена на процеси управління ніж на запобігання надзвичайним ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період (при цьому вона не є міждисциплінарною). При реалізації ОП застосовується «морально» застаріле обладнання, відсутні обов'язкові профілюючі лабораторії, наприклад, лабораторія засобів індивідуального захисту, що не є критичним, але характеризує ОП, як таку, що не має фундаменту для її розвитку та створення направленою до спеціальності 263 освітнього середовища. Критичним є сумарна часткова невідповідність за критеріями 2 та 6, що в свою чергу говорить про низький рівень внутрішнього забезпечення якості ОП і тому це відобразилося на результатах оцінювання критерію 8. Часткова невідповідність пов'язана, по-перше, з відсутністю людських ресурсів в групі забезпечення, які мають науковий ступінь за спеціальністю «Цивільний захист»/«Цивільна безпека» або вчене звання за відповідною кафедрою. По-друге, з недотриманням в робочих програмах освітніх компонент ОП обсягів передбачених освітньою програмою. Також експертною групою виявлені інші недоліки, які є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Національний авіаційний університет (далі - НАУ) є єдиним університетом України який готує фахівців за спеціальністю «263 Цивільна безпека» за авіаційною спрямованістю. Аналіз ОП та ознайомлення з освітньою діяльністю ЗВО дозволили визначити їх сильну сторону - НАУ в цілому та факультет екологічної безпеки інженерії та технологій на досить високому рівні забезпечує інтернаціоналізацію своєї діяльності в частині викладання та наукових досліджень. Всього за 9-ма критеріями, що оцінювалися, відмічено 5 позитивних практик, а саме: 1. В ЗВО для формування соціальних навичок у здобувачів функціонує НАУ-хаб та Інститут новітніх технологій та лідерства НАУ, де працюють стартап-школа, воркшоп англійської мови, школа лідерства та громадянської свідомості тощо. 2. Університетом укладено угоди про бази практик з потенційними роботодавцями. 3. В ЗВО впроваджується ціла низька заходів, які направлені на інтернаціоналізацію діяльності НАУ. Так в Університеті функціонує Центр мовної сертифікації та англомовної освіти, метою роботи якого є координації освітнього процесу іноземними мовами (мовами ІСАО) та забезпечення умов для інноваційного прориву в сфері підготовки висококваліфікованих та конкурентно-спроможних фахівців міжнародного рівня в НАУ. 4. В НАУ при Інституті лідерства та новітніх технологій функціонує Центр організаційного розвитку та лідерства, в рамках роботи якого проводяться заходи неформальної освіти для викладачів, серед яких школа викладацької майстерності, ораторського мистецтва, інтерактивні заняття з розвитку «soft skills». 5. Перспективні роботодавці залучаються до участі в організації та реалізації освітнього процесу шляхом тісної взаємодії з випусковою кафедрою в питаннях надання технічної документації для покращення змісту навчальних дисциплін та підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони, що були визначені при акредитації ОП, пов'язані зі змістом ОП, процедурами її розробки та реалізацією, у тому числі: 1. При формуванні цілей ОП не були залучені роботодавці з авіаційної сфери діяльності. 2. Існує потреба у більш широкому залученні до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, оскільки практиків за напрямом «Цивільна безпека» серед викладачів за ОП практично немає. 3. Взаємодія із здобувачами вищої освіти з питань періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості має формальний характер. Всього ЕГ під час акредитації визначила 19 недоліків. Основними недоліками є: 1. ОП лише частково дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291). 2. При проектуванні ОП та формуванні її цілей не враховано досвід аналогічних іноземних ОП та не відображено унікальність ОП (авіаційна сфера діяльності), яка визначена лише умовно. 3. Робочі програми обов'язкових освітніх компонентів ОП не відповідають розділам 2.2, 4 та 5 ОП. 4. При формуванні ОП програмні компетентності визначалися виходячи з попередньо відібраних освітніх компонентів, а не навпаки. 5. Фактичний обсяг обов'язкових освітніх компонентів ОП, вказаний в робочих програмах, не відповідає обсягу, вказаному в навчальному плані та ОП. 6. Реалізація ОП не дозволяє досягти 6 із 19 визначених в ній ПРН. 7. Неузгодженість інформації про кількість вибіркового дисциплін в навчальному плані та ОП. 8. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за даною ОП за колективним принципом. 9. Проходження переддипломної практики здобувачів набору 2019 року на кафедрі цивільної та промислової безпеки НАУ, що не дає можливість здобути компетентності (ФК 3, ФК 5 та ФК 12), потрібні для подальшої професійної діяльності. 10. Фактичний розподіл аудиторних занять та самостійної підготовки порушує вимоги НАУ, а також не дозволяє досягти компетентностей та програмних результатів навчання, що визначені в ОП. 11. Низький рівень оновлення викладачами змісту освітніх компонентів на основі сучасних практик у відповідній галузі, а також власних наукових досягнень. 12. Низька ефективність системи моніторингу періодичного перегляду науково-методичних комплексів дисциплін. 13. З урахуванням назви і мети даної ОП, існує незабезпеченість фахівцями, які мають відповідну кваліфікацію (вищу освіту чи науковий ступінь) зі спеціальності «Цивільна безпека» («Цивільний захист»). 14. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми має формальний характер. Базуючись на визначених слабких сторонах та недоліках, а також використовуючи сильні сторони та

позитивні практики інших ЗВО, експертною групою в цілому надано 25 рекомендацій з удосконалення ОП, які представлені в розділі 4 цього звіту (за кожним критерієм).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Національним авіаційним університетом (далі – НАУ) визначено його стратегію та візію, місію, ключові цінності та принципи, які вписані в «Стратегію розвитку національного авіаційного університету до 2030 року» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Strategija_NAU_2019.pdf). Місією університету є гідний внесок у розвиток суспільства на національному та міжнародному рівнях через як генерацію нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики, так і надання високоякісних освітніх та науково-дослідних послуг громадянам України та іноземцям при підготовці фахівців авіаційно-космічної галузі. Університетом визначено його стратегію, яка полягає в науковому пошуку і є засобом досягнення перспективних цілей організації на основі визначення пріоритетів інноваційного розвитку. За декларуванням ЗВО, результатами впровадження визначеної ними стратегії має бути система управління шляхом чіткої організації відповідної інноваційної політики. В той же час, ціль освітньої програми «Управління у сфері цивільного захисту» (https://e9d67doe-5a8d-4c7f-ad4f-cc70c91683c3.filesusr.com/ugd/1513fd_61e76e3505374f0a9e1a75c02d53801a.pdf) полягає в підготовці висококваліфікованих фахівців до управлінської діяльності у сфері цивільної безпеки, де предметом управління виступають управлінські відносини, управлінські процеси і властивості суб'єктів управління різних рівнів управлінської ієрархії, а також закономірності, особливості, умови, функції та методи їх управлінської діяльності для забезпечення динамічно стійкого стану, за якого об'єктивно відсутні, виключені чи попереджені надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру. Таким чином, цілі ОП відповідають місії та стратегії НАУ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз ОП показав, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін, що підтверджується введенням в робочу групу для розробки ОП представника здобувачів вищої освіти (Парфелюк Олександр) та представника роботодавців (заступника начальника Інституту державного управління у сфері цивільного захисту Єременка Сергія). Разом з цим, на зустрічах, які були проведені в рамках онлайн-візиту ЕГ, представниками ЗВО неодноразово наголошувалось про унікальність освітньої програми – спрямованість на авіаційну сферу діяльності, але на жаль при формуванні цілей ОП не були залучені роботодавці з цієї сфери діяльності. Також експертна група не отримала зворотній зв'язок від роботодавців авіаційної сфери діяльності щодо урахування їх позицій при формуванні цілей освітньої програми та програмних результатів навчання, оскільки таких роботодавців не було на відповідній зустрічі. На зустрічах Гарант і викладачі за ОП, а також здобувачі, підтвердили інформацію про проведення постійного загального моніторингу потреб всіх зацікавлених сторін (стейкхолдерів). Проте ЕГ встановила, що на сторінці проекту ОП (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesiynih-program/proekti-osvitno-profesiynih-program-2020.html>), який розміщений на сайті НАУ з метою врахування позицій та потреб стейкхолдерів, не коректно вказаний рівень освіти. Результати опитувань, які були проведені під час зустрічей в рамках онлайн-візиту ЕГ, підтвердили, що заявлені в ОП здобувач та представник роботодавців брали участь в формуванні цілей освітньої програми та програмних результатів навчання.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз контенту ОП дозволив встановити, що тенденції розвитку спеціальності враховано при викладанні наступних дисциплін: ОК 3 «Державне регулювання діяльності та організація заходів у сфері цивільного захисту», ОК 4 «Моніторинг надзвичайних ситуацій та теорія ризиків», ОК 6 «Управління в кризових ситуаціях». Бази практики

(Комунальна аварійно-рятувальна служба порятунку, договір № 89 від 23.07.2020; ДУ «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці», договір № 810086 від 05.09.2020; ВГО «Українська федерація індустрії безпеки», договір № 276 від 15.01.2020) надають студентам необхідну технічну інформацію в рамках галузевого (цивільна безпека в цілому) та регіонального контексту, але не за направленістю ОП (авіаційна сфера діяльності). ЕГ встановлено, що при формуванні цілей ОП був врахований досвід освітніх програм Національного університету цивільного захисту України та Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Досвід аналогічних іноземних ОП не враховано. Виходячи з наведеного вище зроблено висновок, що ЗВО частково враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз ОП показав, що вона частково дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291), а саме: РН 02, РН 04, РН 05, РН 06, РН 08, РН 09, РН 10, РН 13, РН 14 та РН 15 зі Стандарту за змістом (формулюванням, суттю) відповідають ПРН-7+ ПРН-11, ПРН-3, ПРН-18 (на 50%), ПРН-14, ПРН-19, ПРН-13, також ПРН-13, ПРН-6, ПРН-8, ПРН-9 з освітньої програми відповідно (тобто зміст ОП дозволяє досягти 10 із 17 результатів навчання, визначених Стандартом). Інші результати навчання, які визначені Стандартом, опосередковано досягаються під час реалізації ОП. Враховуючи, що зазначений вище Стандарт був затверджений 22.10.2020, а онлайн-візит ЕГ до ЗВО відбувся в період з 28.10.2020 по 30.10.2020, ЕГ прийняла рішення, що при оцінюванні даного критерію виявлений недолік не визначати, як критичний.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: 1. При формуванні цілей ОП не були залучені роботодавці з авіаційної сфери діяльності. Недоліки: 1. ОП лише частково дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291). 2. При проектуванні ОП та формуванні її цілей не враховано досвід аналогічних іноземних ОП та не відображено унікальність ОП (авіаційна сфера діяльності), яка визначена лише умовно. 3. На сторінці проекту ОП, який розміщений на сайті НАУ з метою врахування позицій та потреб стейкхолдерів, не коректно вказаний рівень освіти. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Удосконалити ОП спрямувавши її на авіаційну сферу діяльності, а також врахувати досвід аналогічних іноземних ОП. 2. Переглянути ОП з метою забезпечити досягнення всіх результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291). При цьому Гаранту та групі забезпечення ОП провести детальний аналіз освітньої програми та її освітніх компонент для визначення відповідних досягнень результатів навчання. Мета аналізу – спроектувати новий перелік освітніх компонент, які в повній мірі забезпечать результати навчання, що визначені зазначеним вище стандартом. 3. При перегляді ОП обов'язково залучити роботодавців з авіаційної сфери діяльності. 4. При винесені ОП на обговорення (на офіційному сайті НАУ) вказувати період чи дату закінчення обговорення.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП не в повній мірі відповідає визначеному критерію, оскільки вона лише частково дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого

(магістерського) рівня вищої освіти (затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291). Враховуючи, що зазначений вище Стандарт був затверджений 22.10.2020, а онлайн-візит ЕГ до ЗВО відбувався в період з 28.10.2020 по 30.10.2020, ЕГ прийняла рішення, що при оцінюванні даного критерію цей недолік не визначати, як критичний. Інші виявлені недоліки хоча і вплинули на якість проектування та цілі освітньої програми, але вони не сформували порушень у відповідних структурних елементах ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Зміст ОП в частині обсягу навчального навантаження враховує вимоги ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та відповідного Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291) і складає 90 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг обов'язкових дисциплін ОП складає 66 кредитів ЄКТС (73,3 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС), а обсяг вибіркових дисциплін – 24 кредити ЄКТС (26,7 % від загального обсягу ОП у кредитах ЄКТС). Випусникам ОП «Управління у сфері цивільного захисту», присвоюється освітня кваліфікація: магістр з цивільної безпеки, що відповідає сьомому рівню НРК України.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В результаті аналізу робочих програм обов'язкових освітніх компонентів ОП було встановлено їх не відповідність розділам ОП, а саме 2.2 «Структурно-логічна схема ОП» (СЛС), 4 «Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП» та 5 «Матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП». В робочих програмах ОК 1, ОК 2, ..., - ОК 7 вказані міждисциплінарні зв'язки які не відповідають структурно-логічній схемі ОП. Аналіз самої структурно-логічної схеми ОП показав наступне: ОК 8 «Переддипломна практика» є пререквізитом для ОК 3 «Державне регулювання діяльності та організація заходів у сфері ЦЗ» та ОК 1 «Методологія прикладних досліджень», хоча за навчальним планом ОК 3 вивчається у 1 семестрі, ОК 1 – у 1 та 2 семестрі, а ОК 8 – аж у 3 семестрі; ОК, які відповідно до навчального плану мали б вивчатися у 1 семестрі, в СЛС освітньої програми розміщені у 2 семестрі (ОК 1, ОК 7) і навпаки (ОК 4), а ОК 8 «Переддипломна практика» замість 3 семестру розміщена в 1 семестрі. Під час опитування членів робочої групи з розробки ОП та викладачів було з'ясовано, що при формуванні ОП програмні компетентності визначалися виходячи з попередньо відібраних освітніх компонентів, а не навпаки. Програмні компетентності, визначені в розділі 4 ОП не відповідають фактичним компетентностям, що вказані в робочих програмах обов'язкових освітніх компонентів ОП. Також ЕГ встановлено не відповідність фактичного обсягу обов'язкових освітніх компонентів ОП, вказаного в робочих програмах, з обсягом, вказаним в навчальному плані та ОП. Наприклад, обсяг ОК 3 відповідно до робочої програми складає 4 кредити, а в ОП вказано 6 кредитів; обсяг ОК 4, ОК 5 та ОК 6 – в робочих програмах 5 кредитів, а в ОП – 6 кредитів. Відповідно до ОП досягнення ПРН-4, ПРН-5, ПРН-7, ПРН-8, ПРН-10 та ПРН-12 забезпечується вивченням лише одного ОК 5 (якщо не враховувати ОК 9 «Кваліфікаційний екзамен», ОК 10 «Кваліфікаційну магістерську роботу», які самі по собі не дозволяють отримати програмних результатів навчання, а є лише предметом діагностики рівня засвоєння попередніх ОК, та ОК 8 «Переддипломну практику», яка відповідно до наказу ректора ЗВО проводиться не на визначених угодами базах практики, а на кафедрі в дистанційному режимі). Аналіз робочої програми ОК 5 підтвердив, що зміст цієї навчальної дисципліни не дозволяє отримати вказані вище ПРН, тобто можна зробити висновок, що реалізація ОП не дозволяє досягти як мінімум 6 із 19 ПРН, які нею ж і визначені. В результаті аналізу робочих програм обов'язкових ОК, за винятком ОК 8, ОК 9 та ОК 10 (27 кредитів), встановлено, що для забезпечення фахової складової ОП передбачено лише три ОК загальним обсягом 18 кредитів, що безумовно недостатньо для набуття здобувачами заявлених фахових компетентностей та досягнення ПРН. Таким чином, зміст освітньої програми, освітні компоненти, включені до неї, не складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності не дозволяють досягти заявлених компетентностей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП в більшій мірі відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності, що визначено цілями освітньо-професійної програми та її характеристикою. Це підтверджує аналіз ОП, який показав відповідність предметній області обов'язкових освітніх компонентів таких як: ОК 3 «Державне регулювання діяльності та організація заходів у сфері цивільного захисту», ОК 4 «Моніторинг надзвичайних ситуацій та теорія ризиків», ОК 6 «Управління в кризових ситуаціях». Разом з цим, в меті ОП зазначено, що вона спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців до управлінської діяльності у сфері цивільної безпеки, де предметом управління виступають управлінські відносини, управлінські процеси і властивості суб'єктів управління різних рівнів

управлінської ієрархії, а також закономірності, особливості, умови, функції та методи їх управлінської діяльності. Таким чином, мета ОП визначає не тільки предметну область визначеної для неї спеціальності, а і розширює її саме до області знань «менеджмент». Такий підхід дозволив ввести в ОП інноваційні для цієї спеціальності освітні компоненти, такі як ОК 2 «Система державного управління та місцеве самоврядування» та ОК 5 «Кадрова політика та організаційно-правові аспекти роботи з персоналом». З урахуванням того, що дана ОП є освітньо-професійною, а не освітньо-науковою, а також того факту, що ОК 1 «Методологія прикладних досліджень» не відповідає предметній області визначеної для даної ОП спеціальності, то її необхідно вилучити з циклу професійної підготовки ОП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В НАУ існують умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії, що регулюється наступними документами ЗВО: «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті», «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти», «Положення про індивідуальний навчальний план студента Національного авіаційного університету» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/>). Аналіз ОП та зазначених вище Положень дозволив зробити висновок, що ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії (24 кредити ЄКТС, що складає 26,7 % загального обсягу ОП). Однак, на зустрічі під час онлайн-візиту ЕГ опитування здобувачів та адміністративного персоналу виявило факт формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за даною ОП за колективним принципом, що обмежує права студентів, які визначені пунктом 15 статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Вибіркові компоненти в ОП складаються із вибіркових компонент циклу загальної підготовки (6 кредитів ЄКТС, що складає 6,7 %) та вибіркових компонент циклу професійної підготовки (18 кредитів ЄКТС, що складає 20 %), що є слабкою стороною ОП, оскільки такий підхід створює передумови в циклі професійної підготовки для обмеження вибору здобувачів вищої освіти надавши в цьому блоці навчальні дисципліни фахового спрямування за цією ОП. Відповідно до навчального плану із загально університетського каталогу здобувач обирає 1 дисципліну у семестр, з каталогу вибіркових дисциплін за фахом обирає 3 навчальні дисципліни у семестр. Відповідно до структурно-логічної схеми ОП здобувач у 1 та 2 семестрах обирає лише по 1 дисципліні з кожного каталогу. Відповідно ж до інформації, наданої експертній групі у відомостях про самооцінювання та при проведенні опитування під час онлайн-візиту, із загально університетського каталогу здобувач обирає 1 дисципліну у семестр, з каталогу вибіркових дисциплін за фахом обирає 2 навчальні дисципліни у семестр. Така невідповідність говорить про недостовірну інформацію, що надав гарант у відомостях про самооцінювання ОП, а також не дає можливості здобувачеві чітко визначити кількість дисциплін для формування власної індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОП передбачено практичну підготовку здобувачів. Відповідно до інформації, наданої у відомостях про самооцінювання, при організації практичної підготовки науково-педагогічні працівники і здобувачі вищої освіти керуються «Положенням про організацію та проведення практик студентів Національного авіаційного університету», яке знаходиться у відкритому доступі за посиланням <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/4/organizovpro.pdf>, однак, за даним посиланням відкривається зовсім інший документ, що говорить про недостовірність інформації, наданої у відомостях про самооцінювання даної ОП. Також при детальному вивченні офіційного сайту НАУ «Положенням про організацію та проведення практик студентів Національного авіаційного університету» не було знайдено, що говорить про умовну публічність та умовну доступність для здобувачів нормативних документів ЗВО, які регламентують практичну складову освітнього процесу. Університетом укладено відповідні угоди про бази практик (1. Комунальна аварійно-рятувальна служба порятунку /договір від 23.07.2020 № 89/; 2. ДУ «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці» /договір від 05.09.2019 № 810086/; 3. ВГО «Українська федерація індустрії безпеки» /договір від 15.01.2020 № 276/), однак, відповідно до Наказу ректора від 27.08.2020 №1191/ст, визначено направити здобувачів набору 2019 року за даною ОП для проходження переддипломної практики з 01.09.2020 по 04.10.2020 на кафедрі цивільної та промислової безпеки НАУ, що не дає можливість здобути компетентності (ФК 3, ФК 5 та ФК 12), потрібні для подальшої професійної діяльності. Крім того в навчальному плані та ОП для проходження переддипломної практики та виконання кваліфікаційної магістерської роботи передбачено в загальному 27 кредитів, що не дає можливості здобувачеві чітко визначити необхідний час окремо для кожного компоненту.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Специфіка ОП передбачає в обов'язковому порядку формування у здобувачів соціальних навичок, що відображено в загальних компетентностях ОП (ЗК 1, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 7) та програмних результатах навчання (ПРН-7, ПРН-11, ПРН-13, ПРН-15). Таким чином, ОП та ряд її освітніх компонентів направлені на набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (Soft Skills). Крім цього в ЗВО для формування соціальних навичок у здобувачів даної ОП є можливість безоплатно відвідувати в Інституті новітніх технологій та лідерства НАУ стартап-школу

<http://cnt.nau.edu.ua/uk/startup-shkola>, воркшопи англійської мови <http://cnt.nau.edu.ua/uk/news/vorkshop-z-angliyskoyi-movy-25-02>, школи лідерства та громадянської свідомості <http://cnt.nau.edu.ua/uk/news/startuvala-shkola-liderstva-ta-gromadyanskoyi-svidomosti>, заходи НАУ-хабу <http://aviator.nau.edu.ua/nau-hub/52-nau-hub-tse-prostirneformalnoi-osvity-v-nau>.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

При формуванні ОП не проаналізовано професійні стандарти визначених в підрозділі 1.4 професій, оскільки більшість із них за відповідними професійними стандартами потребують інші компетентності, знання і вміння ніж ті, що надаються даною ОП. Наприклад, «Інженер з техногенно-екологічної безпеки», код КП 2149.2; «Інженер оперативно-рятувальної служби цивільного захисту», код КП 2149.2; «Інженер з охорони праці», код КП 2149.2; «Фахівець із забезпечення оперативно-рятувальних служб цивільного захисту», код КП 2149.2; «Страховий експерт з охорони праці», код КП 2412.2; «Експерт з умов праці», код КП 2412.2. Також підтвердженням того, що професійні стандарти визначених в підрозділі 1.4 ОП професій не були проаналізовані, є той факт, що у відомості про самооцінювання ОП зазначено наступне: «Професійний стандарт відсутній», маючи на увазі Стандарт вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», тобто у розробників даної ОП не має розуміння, що таке професійний стандарт.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Підтверджено, що загальний бюджет навчального часу складає 90 кредитів ЄКТС (2700 годин), з яких обсяг аудиторних занять становить 576 годин (21 %), а обсяг самостійної роботи здобувачів складає 2124 години, що суперечить пункту 2.2 «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_organ%D1%96zac%D1%96yu_samost%D1%96jnoi_roboti_zdobuvach%D1%96v_vishcho%D1%97_osv%D1%96ti_05_03_2020.pdf), в якому йдеться про наступне: «Кредит складається з аудиторних занять, що становлять не менше 1/3 (10 год) від загального часу, та самостійної роботи здобувача вищої освіти, питома вага якої становить не більше 2/3 (20 год) від загального бюджету часу, розрахованого на вивчення навчальної дисципліни», а також суперечить пункту 5 розділу 3 «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями у Національному авіаційному університеті» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/2/MRsklad.pdf>), де визначено наступне: «Кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) для здобувачів вищої освіти може становити від 33 відсотків до 50 відсотків...». Крім цього розділом 2 «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями у Національному авіаційному університеті» визначено наступне: «тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю, екзаменаційних сесій впродовж навчального року (крім випускних курсів) не може бути меншою за 40 тижнів і перевищувати 44 тижні», тоді як відповідно до навчального плану здобувачів 2020 року набору для занять на 1 курсі визначено 32 тижні (15 в першому та 17 в другому семестрі). Аналіз розкладів занять та індивідуальних навчальних планів здобувачів 2020 року набору підтвердив не достатню завантаженість аудиторними заняттями (в середньому 3,6 академічних години на день аудиторних занять при 5-ти денному робочому тижні) та надмірне навантаження здобувачів самостійною роботою (відповідно до навчального плану окрім аудиторних занять для самостійної роботи відводиться по 9 академічних годин на день), що знову ж таки суперечить розділу 2 «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями у Національному авіаційному університеті», де регламентується наступне: «навчальний день – складова частина навчального часу студента тривалістю не більше 9 академічних годин». Виявлені факти є не тільки грубим порушенням декларацій (вимог) НАУ, але і не дозволяють досягти компетентностей та програмних результатів навчання, що визначені в ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За даною ОП підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: не визначено. Позитивні практики: 6. В ЗВО для формування соціальних навичок у здобувачів функціонує НАУ-хаб та Інститут новітніх технологій та лідерства НАУ, де працюють стартап-школа, воркшоп

англійської мови, школа лідерства та громадянської свідомості тощо. 7. Університетом укладено угоди про бази практик з потенційними роботодавцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: 1. Наявність в циклі професійної підготовки ОП ОК 1 «Методологія прикладних досліджень», яка не відповідає предметній області визначеної для даної ОП спеціальності, особливо з урахуванням того, що дана ОП є освітньо-професійною, а не освітньо-науковою. 2. Вибіркові компоненти у більшій мірі складаються з циклу професійної підготовки (18 кредитів ЄКТС, що складає 20 % від загального обсягу ОП), що формує передумови для формування обмеженого вибору з дисципліни фахового спрямування за цією ОП. 3. Умовна публічність та умовна доступність для здобувачів деяких нормативних документів ЗВО, які регламентують практичну складову освітнього процесу. 4. При формуванні ОП не проаналізовано професійні стандарти визначених в підрозділі 1.4 ОП професій. Недоліки: 1. Робочі програми обов'язкових освітніх компонентів ОП не відповідають розділам 2.2, 4 та 5 ОП. 2. При формуванні ОП програмні компетентності визначалися виходячи з попередньо відібраних освітніх компонентів, а не навпаки. 3. Фактичний обсяг обов'язкових освітніх компонентів ОП, вказаний в робочих програмах, не відповідає обсягу, вказаному в навчальному плані та ОП. 4. Реалізація ОП не дозволяє досягти 6 із 19 визначених в ній ПРН. 5. Неузгодженість інформації про кількість вибіркових дисциплін в навчальному плані та ОП. 6. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за даною ОП за колективним принципом. 7. Проходження переддипломної практики здобувачів набору 2019 року на кафедрі цивільної та промислової безпеки НАУ, що не дає можливість здобути компетентності (ФК 3, ФК 5 та ФК 12), потрібні для подальшої професійної діяльності. 8. Фактичний розподіл аудиторних занять та самостійної підготовки порушує вимоги НАУ, а також не дозволяє досягти компетентностей та програмних результатів навчання, що визначені в ОП. Рекомендації щодо удосконалення: 2. Переглянути ОП з врахуванням всіх визначених вище слабких сторін та недоліків. 3. Чітко визначити в навчальному плані та ОП обсяги кожного ОК. 4. При перегляді ОП врахувати вимоги відповідного професійного стандарту. 5. Робочі програми обов'язкових освітніх компонентів ОП привести у відповідність навчальному плану та розділам 2.2, 4, 5 ОП. 6. При перегляді ОП врахувати вимоги Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291). 7. При перегляді ОП сформувати ОК, які б в повній мірі забезпечили надання здобувачам вищої освіти оновлених програмних результатів навчання. 8. Привести у відповідність інформацію про кількість вибіркових дисциплін в навчальному плані та ОП. 9. Забезпечити вільний вибір індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за даною ОП. 10. При організації проходження переддипломної практики забезпечити можливість здобувачам набути усіх компетентностей, що потрібні для подальшої професійної діяльності. 11. Збільшити відсоток аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма загалом не відповідає даному критерію, оскільки, по-перше зміст освітньої програми, освітні компоненти, включені до неї, не складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності не дозволяють досягти заявлених компетентностей та програмних результатів навчання; по-друге умови реалізації ОП не дають можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін; по-третє фактичний розподіл аудиторних занять та самостійної підготовки порушує вимоги НАУ, а також не дозволяє досягти компетентностей та програмних результатів навчання, що визначені в ОП. Однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до НАУ оприлюднені на сайті ЗВО (<http://pk.nau.edu.ua/vstup-old/5-course/>). Правила прийому чіткі та зрозумілі. Конкурсний відбір для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань: єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі ЗНО та фахового вступного випробування. Програма фахового вступного екзамену розміщена на сайті (<https://febit.nau.edu.ua/umovy-vstupu-mahistr/>). Також існує можливість вступу на навчання осіб які здобули ОС «Магістр» (ОКР «Спеціаліст»), для здобуття ОС «Магістр» за всіма формами здобуття освіти, за кошти фізичних та/або юридичних осіб. Програма фахового вступного екзамену містить всю необхідну інформацію щодо випробувань, у тому числі критерії оцінки знань кандидата, перелік тем з дисциплін, що виносяться на випробування, та рекомендовану літературу для підготовки. Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до «Положення про приймальну комісію Національного

авіаційного університету» (<http://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennia-pro-pryimalnu-komisiuu-2020-roku.pdf>), в якому розкрита організація роботи Приймальної комісії, зокрема процедура проведення приймальних іспитів та процедура апеляції.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

В цілому Правила прийому враховують особливості освітніх програм, у тому числі ОП, що акредитується, шляхом формування відповідної програми фахового вступного випробування при прийомі на навчання. Фахове вступне випробування проходить у письмовій формі (теоретичні питання та практичне завдання). Конкурсний бал за ОП розраховується відповідно до «Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України на 2020 рік», а саме: $KB = P1 + P2$, де: $P1$ – сума балів, отриманих за результатами тестування з іноземної мови; $P2$ – сума балів, отриманих за результатами тестування з фахового вступного випробування, яке сформовано відповідно до ОП «Управління у сфері цивільного захисту». ЗВО не робить обмежень у навчанні особам з обмеженими можливостями на даній ОП і декларує про забезпечення необхідних умов для навчання всіх категорій здобувачів. Результати зустрічей з представниками ЗВО показали, що при формуванні ОП та її удосконаленні ЗВО не розглядав питання щодо обмеження вступу за даною ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО підтримують принципи визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні. Питання визнання результативності навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до НАУ, а також документом ЗВО «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/>), яке передбачає зарахування кредитів відповідно до набутих компетентностей. Процедура базується на подачі академічної довідки у навчальний відділ (укладає вірогідний перелік дисциплін для перезарахування за участі представника групи забезпечення, за необхідністю погоджується з гарантом освітньої програми). Результати перезарахування результатів навчання фіксуються в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО нормативно не визначена процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Під час спілкування зі здобувачами, було встановлено, що жоден із них не знайомий з терміном «неформальна освіта». Коли експертна група розтлумачила даний термін і вказала відповідні приклади, здобувачі надали інформацію що їм не визнавали результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, і серед них не проводилося відповідної роз'яснювальної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. При формуванні ОП та її удосконаленні ЗВО не розглядав питання щодо обмеження вступу за даною ОП. 2. В ЗВО нормативно не визначена процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. При формуванні ОП та її удосконаленні ЗВО розглянути питання щодо можливості навчання за даною ОП осіб з особливими потребами. 2. Визначити процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Визначена відповідність критерію 3, оскільки існує доступ до ОП та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Відсутність процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, хоча і є слабкою стороною, але не є критичною.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Для викладання на ОП використовуються різноманітні форми навчання, які визначено в документах ЗВО, таких як «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті», «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти», «Положення про індивідуальний навчальний план студента Національного авіаційного університету» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/>). Серед основних видів навчальних занять в Університеті можна виокремити такі: лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація. Форми, види, обсяг, методи проведення індивідуальних навчальних занять, форми й методи поточного і підсумкового контролю (крім підсумкової атестації випускників) визначаються індивідуальним навчальним планом студента. Методи навчання базуються на засадах студентоцентрованого та компетентнісного підходів, а також на основі партнерства, самоосвіти, інтеграції навчальної і наукової діяльності, самореалізації здобувача вищої освіти. В системі дистанційної освіти, яка базується на платформі Google Classroom та Moodle, навчання відбувається через перегляд відповідного навчального матеріалу, виконання тестових завдань для перевірки знань, практичних задач, проєктів. Платформою надається зворотній зв'язок з викладачами, які після одержання відповідних робіт студентів можуть надати коментарі, провести консультацію, продемонструвати за рахунок онлайн-контенту виконання практичних завдань. В Університеті є можливість отримувати консультації, відвідувати заняття та виконувати інші форми навчання передбачені документом ЗВО «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти». Відповідно до нормативних документів викладачам надається можливість наповнювати зміст навчальних дисциплін, вносити зміни в робочі навчальні програми, обирати ефективні методи навчання, проводити заняття із застосуванням сучасних технологій, пропонувати форми самостійної роботи. Опитування підтвердили, що НПП має такі можливості і використовує їх. Академічна свобода здобувачів освіти досягається шляхом надання їм таких прав: вільно обирати форму навчання, теми курсових та кваліфікаційних робіт, теми наукових досліджень; вибір певних компонентів освітньої програми, надання пропозиції щодо внесення змін до ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Результати опитування науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти підтвердили, що науково-педагогічні працівники вчасно і повною мірою доносять до студентів інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядок та критерії оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Загалом на першому занятті студенти ознайомлюються зі змістом та передбачуваними результатами навчання, порядком та критеріями оцінювання, що дає змогу мотивувати здобувачів освіти прослухати цей курс. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається також в робочих програмах навчальних дисциплін (<https://batyrk.wixsite.com/mysite/magistratura>). Також на кожну дисципліну розроблені навчально-методичні матеріали, які знаходяться як на кафедрі, так і в електронній бібліотеці (<http://www.lib.nau.edu.ua/main/>). В НАУ також існує практика інформування здобувачів через сайт закладу та соціальні мережі університету. Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти регламентується документом ЗВО «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_organ%D1%96zac%D1%96yu_ta_provedennya_potocznego_%D1%96%20semestrovogo_kontrolyu_05_03_2020.pdf), відповідно до якого встановлення відповідності рівня засвоєння навчального матеріалу відбувається в оцінках, виражених в балах, за національною (чотирибальною) шкалою та шкалою Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Науково-дослідна робота здобувачів здійснюється при підготовці та захисті кваліфікаційної (магістерської) роботи, організації наукових конгресів, конференцій, семінарів, олімпіад про що свідчать досягнення студентів, які представлені були для огляду експертам (<https://nau.edu.ua/ua/menu/science/studentska-nauka/nashi-zdobutki.html>; <https://nau.edu.ua/ua/menu/science/konferenczii-ta-seminary/>). Під час експертизи з'ясовано, що найбільш здібні студенти залучаються до наукових досліджень. Результати досліджень доповідаються на наукових семінарах та практичних конференціях, проведення яких знаходить відображення на науковому порталі НАУ. Виконуючи науково-дослідну роботу здобувачі вищої освіти оформлюють реферати, курсові, конкурсні та магістерські роботи, виступи на семінарах, конференціях, беруть участь у конкурсах наукових робіт (<https://nau.edu.ua/ua/menu/science/studentska-nauka/nashi-zdobutki.html>), оформлюють і публікують у співавторстві з науковими керівниками наукові статті в наукових виданнях, беруть участь у наукових конференціях (<http://jmk.transportas.vgtu.lt/index.php/tran2017/tran2019/paper/view/238>). Таким чином студенти мають можливість проявляти свою дослідницьку та публікаційну активність. Отже, можна констатувати, що при реалізації ОП «Управління в сфері цивільного захисту» забезпечується поєднання навчання і досліджень відповідно до цілей ОП та її рівня.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За результатами спілкування та аналізом документів встановлено, що ОП оновлюється за результатами щорічного моніторингу, що регулюється Системою менеджменту якості НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/sistema-menedzhmentu-yakosti-nau/>). Оновлення змісту робочих програм навчальних дисциплін здійснюється щорічно відповідно до «Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни» (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%20%D0%9D%D0%9C%D0%9A%20_%D0%B2%D1%80%D0%Bo%D1%85_%D0%B7%D1%96%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%Bo%D0%BC%D0%B8.pdf). В зазначеному вище Положенні визначено, що робота з удосконалення навчального контенту проводиться постійно за результатами перевірок стану інформаційного забезпечення освітніх компонентів, що було підтверджено при перехресному опитуванні. Зміни до ОП розглядаються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету, а також на засіданні вченої ради Університету, підтвердженням чого є протокол засідання кафедри від 18.08.2020 року № 4, Ради студентського самоврядування (протокол від 19.06.2020 року № 14), Вченої Ради факультету екологічної безпеки інженерії та технологій (протокол від 26.08.2020 року № 7), Ради з якості (протокол від 26.08.2020 року № 5) і Вченої ради Університету (протокол від 26.08.2020 року № 6). Однак слід відмітити низький рівень оновлення викладачами змісту освітніх компонентів на основі сучасних практик у відповідній галузі (в списку літератури ОК 1 остання наведена 2007 року, в ОК 2 – 2014 року, в ОК 4 – 2012 року, в ОК 5 – 2013 року), а також власних наукових досягнень (жодна із робочих програм обов'язкових освітніх компонентів не містить посилань на наукові, науково-методичні чи науково-методичні роботи викладача).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Система навчання, викладання та досліджень в своїй структурі містить результати проектів довготривалого співробітництва. Так, наприклад, НАУ має тісні зв'язки з Технічним Університетом Ескішехір (Турецька Республіка) (угода про співробітництво в галузі науки та освіти від 15.11.2019 № 43-2019), якою передбачено співробітництво в сферах: освіти (обмін досвідом методичної роботи та представниками академічної спільноти для проведення занять), наукових досліджень (виконання, обмін і координація наукових досліджень, публікації їх результатів та організація спільних семінарів і конференцій). Іншим прикладом є Меморандум про взаєморозуміння між факультетом безпечної інженерії Жилінського університету в Жиліні (Словаччина) та факультетом екологічної безпеки інженерії та технологій НАУ, який було підписано 18.11.2019. З метою координації освітнього процесу іноземними мовами (мовами ІСАО) та забезпечення умов для інноваційного прориву в сфері підготовки висококваліфікованих та конкурентно-спроможних фахівців міжнародного рівня в НАУ працює Центр мовної сертифікації та англійської освіти (<http://cnt.nau.edu.ua/centr-movnoyi-sertyfikaciyi-ta-anglomovnoyi-osvity>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Заклад вищої освіти в цілому та факультет екологічної безпеки інженерії та технологій на досить високому рівні забезпечує інтернаціоналізацію своєї діяльності в частині викладання та наукових досліджень. Позитивні практики: 1. В ЗВО впроваджується ціла низка заходів, які направлені на інтернаціоналізацію діяльності НАУ. Так в Університеті функціонує Центр мовної сертифікації та англійської освіти, метою роботи якого є координації освітнього процесу іноземними мовами (мовами ІСАО) та забезпечення умов для інноваційного прориву в сфері підготовки висококваліфікованих та конкурентно-спроможних фахівців міжнародного рівня в НАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. Слабкі сторони пов'язані з визначеними недоліками. Недоліки: 1. Низький рівень оновлення викладачами змісту освітніх компонентів на основі сучасних практик у відповідній галузі, а також власних наукових досягнень. 2. Низька ефективність системи моніторингу періодичного перегляду науково-методичних комплексів дисциплін. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Провести оновлення викладачами змісту освітніх компонентів на основі сучасних практик у відповідній галузі, а також власних наукових досягнень. 2. Для забезпечення виконання роботи в частині моніторингу та удосконалення ОП та її компонентів, передбачити в навантаженні Гаранта ОП відповідну кількість годин (позитивна практика інших ЗВО).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання та викладання за ОП здійснюється на достатньому рівні, незважаючи на визначені недоліки (низький рівень оновлення викладачами змісту освітніх компонентів; низька ефективність системи моніторингу періодичного перегляду науково-методичних комплексів дисциплін), та загалом відповідають вимогам Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Аналіз звіту самооцінювання, офіційного сайту НАУ, опитування фокус-груп (адміністративний персонал, викладачі, здобувачі вищої освіти, студентське самоврядування) під час онлайн-візиту дозволив встановити наступне: основними документами, які регламентують форми контрольних заходів та критерії оцінювання є «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2020/2%20%D0%9B%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9/2020.02.07%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD>), «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_organ%D1%96zac%D1%96yu_ta_provedennya_potochnogo_%D1%96%20semestrovogo_kontrolyu_05_03_2020.pdf), «Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/polozhennya-pro-atestacziyu-vipusknikiv-nacjonalnogo-aviacijnogo-universitetu.html>), «Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в НАУ» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20oplaiat.pdf>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти на початку навчального семестру викладачами, які викладають навчальну дисципліну, і відображаються у робочих програмах навчальних дисциплін, які розміщені у репозитарії НАУ (<https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9145>) та/або на сторінці випускової кафедри (<https://batyrk.wixsite.com/mysite/magistratura>). Куратори груп також регулярно проводять зустрічі зі студентами, приділяючи особливу увагу правам і обов'язкам студентів, методам їх оцінювання та вирішенню конфліктних ситуацій.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у вигляді кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291). Атестація здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП «Управління в сфері цивільного захисту», проводиться згідно з вимогами «Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/polozhennya-pro-atestacziyu-vipusknikiv-nacjonalnogo-aviacijnogo-universitetu.html>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів забезпечується робочими програмами та си́лабусами навчальних дисциплін, «Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_organ%D1%96zac%D1%96yu_ta_provedennya_potochnogo_%D1%96%20semestrovogo_kontrolyu_05_03_2020.pdf), а також додатковим інформуванням здобувачів вищої освіти про форми контрольних заходів і критерії оцінювання на перших заняттях навчальних дисциплін. Інформування та консультативна допомога здобувачам вищої освіти також здійснюється через деканат, куратора та командирів академічних груп. Інформацію про графік навчального процесу та розклад занять наведено на інтернет сторінці факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій НАУ. У документі ЗВО «Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю» врегульовано процес ліквідації академічних заборгованостей. Попередження конфліктних ситуацій та алгоритм дій у таких випадках передбачені «Кодексом честі науково-педагогічного працівника Національного авіаційного університету» і «Кодексом честі студента Національного авіаційного університету» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kodeks-chesti-naukovo-pedagogichnogo-pratsivnika-i-studenta-nau/>). В НАУ урегульований порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. У випадках конфліктної ситуації здобувач вищої освіти, який не погоджується з виставленою позитивною оцінкою, має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів контрольного заходу. Завідувач кафедри, лектор з навчальної дисципліни або призначені завідувачем кафедри науково-педагогічні працівники зобов'язані розглянути апеляцію у присутності здобувача вищої освіти упродовж двох робочих днів та прийняти остаточне рішення. Проте ЕГ не виявила жодного документу ЗВО, який би регулював порядок оскарження результатів проведення контрольних заходів. В ході інтерв'ю зі здобувачами освіти та представниками студентського самоврядування з'ясовано, що вони обізнані з зазначеними вище процедурами і користуються при необхідності ними.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У рамках дотримання норм академічної доброчесності в Університеті діє «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2020/2%20Лютий/2020.02.07%20Положення%20про%20організацію%20освітнього%20процесу%20в%20НАУ_2019.pdf), «Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Національному авіаційному університеті» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20plagiat.pdf>), «Положення про запобігання плагіату випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/6316/>), «Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/poriadok.pdf>), «Кодекс честі науково-педагогічного працівника» та «Кодекс честі студента Національного авіаційного університету» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kodeks-chesti-naukovo-pedagogichnogo-pratsivnika-i-studenta-nau/>). Встановлено, що для перевірки письмових робіт використовують Онлайн-сервіс Unichек (НАУ з ТОВ «Антиплагіат» укладено договір про надання послуг від 07.04.2020 № 230), що дає змогу протидіяти порушенням академічної доброчесності. Даний сервіс складається з інструментів подання, перевірки та індексації випускних кваліфікаційних робіт здобувачів, наукових статей, дисертаційних робіт, інших наукових праць тощо. Впроваджений Онлайн-сервіс Unichек формує в автоматичному режимі внутрішню електронну бібліотеку (репозиторій) випускових кваліфікаційних робіт. Викладачі регулярно інформуються щодо засад академічної доброчесності у їх діяльності під час зустріч з керівництвом ЗВО, на вчених радах факультетів, засіданнях кафедр. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів ЗВО відбувається шляхом роз'яснення кураторами груп та викладачів навчальних дисциплін щодо особливостей здачі поточних та підсумкових контролів. Опитування студентів та представників студентського самоврядування показало їх обізнаність з даного питання.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивна практика: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: 1. Нормативно не врегульовано порядок оскарження результатів проведення контрольних заходів (або ускладнений пошук у відкритому доступі документу ЗВО, який регулює цей порядок). Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Нормативно врегулювати порядок оскарження результатів проведення контрольних заходів (або розмістити на сайті НАУ документ ЗВО, який регулює цей порядок чи надати на нього уточнююче посилання).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Оскільки, по-перше, на ОП форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання; по-друге, форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти; по-третє, правила проведення контрольних заходів, які існують в НАУ, є чіткими, зрозумілими, доступними і забезпечують об'єктивність екзаменаторів; по-четверте, політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності послідовно виконуються всіма учасниками освітнього процесу, а також відсутні недоліки, то освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою відповідає критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналізуючи інформацію, що викладена на офіційному сайті НАУ та надана у відомостях про самооцінювання ОП, а також інформацію, яку додатково було надано на запити ЕГ, експертна група встановила два основних недоліка. По-перше, з урахуванням назви і мети даної ОП, існує незабезпеченість фахівцями, які мають відповідну кваліфікацію (вищу освіту чи науковий ступінь) зі спеціальності «Цивільний захист» («Цивільна безпека»). При цьому лише один викладач має відповідну кваліфікацію за спеціальністю «Охорона праці» (д.т.н. Валентин Глива), ще двоє викладачів відповідають напряму «Охорона праці» за сукупністю наукових праць (к.мед.н. Батир Халмурадov та к.біол.н. Вікторія Коваленко). Дві особи (к.філол.н. Анна Колісниченко та к.істор.н. Володимир Кашперський, який працює на 0,25 ставки і є зовнішнім сумісником) за освітою або науковим ступенем відповідають ОК, які вони викладають, але ці ОК не є фаховими за дано ОП. ОК 4 «Моніторинг надзвичайних ситуацій та теорія ризиків» викладає д.т.н. за спеціальністю «Екологічна безпека» Михайло Кацман (працює на 0,25 ставки і є зовнішнім сумісником), його кваліфікація відповідає освітньому компоненту за сукупністю наукових праць, але ці роботи спрямовані на забезпечення безпеки не авіаційного, а залізничного транспорту. По-друге, відповідно до наказу ректора НАУ від 11.12.2019 № 535/од (додається до цього звіту ЕГ), до групи забезпечення спеціальності 263 «Цивільна безпека» входить лише 3 особи при фактичній кількості здобувачів за цією спеціальністю 112 осіб (кількість освітніх програм за цією спеціальністю 4), що говорить про порушення вимог пункту 29 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами)). Валентин Глива (д.т.н. за спеціальністю 05.26.01 – охорона праці) забезпечує дві ОК освітньої програми «Управління у сфері цивільного захисту» (ОК 1 та ОК 3), Вадим Гулевець (к.т.н. за спеціальністю 05.26.01 – охорона праці) входить до робочої групи з розробки даної ОП, але не забезпечує жодного ОК даної ОП, Тетяна Дмитруха (к.т.н. за спеціальністю 05.26.01 – охорона праці) також не забезпечує жодного ОК даної ОП, при цьому дисципліни які вона викладає, відповідно до інформації, наведеної на офіційному сайті ЗВО (<https://febit.nau.edu.ua/kafedry/kafedra-ekolohii/vykladachi-kafedry/>), не відносяться до основних фахових навчальних дисциплін освітніх програм ЗВО за спеціальністю 263 «Цивільна безпека». Особливу занепокоєність викликає той факт, що в ЗВО не прослідковується зміна поколінь за даною спеціальністю (<https://febit.nau.edu.ua/kafedry/kafedra-tsyvilnoi-ta-promyslovoi-bezpeky/vykladachi-kafedry-tsb/>). Виявлені факти ставлять під сумнів успішну реалізацію ОП у майбутньому. Виходячи з вищенаведеного, ЕГ дійшла висновку, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, які задіяні у реалізації ОП, не в повній мірі забезпечує досягнення визначених даною ОП цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір НПП регулюється «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Національному авіаційному університеті (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/5/poriadokzamish.pdf>). Цей Порядок базується на положеннях документів НАУ – «Статут Національного авіаційного університету», «Положення про Вчену раду Національного авіаційного університету», посадових інструкціях науково-педагогічних працівників НАУ, а також враховує вимоги законодавчо регулюючих актів України: Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII; Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII; наказ Міністерства освіти і науки України від 05 жовтня 2015 року № 1005 «Про затвердження Рекомендацій щодо проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)»; наказ Міністерства освіти і науки України від 26 листопада 2015 року № 1230 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 жовтня 2015 року № 1005»; «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти», затвержені постановою Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 року; «Кодекс законів про працю України». Для забезпечення необхідного рівня професіоналізму НПП ОП в ЗВО визначено наступне: серед кандидатів на посаду обираються претенденти, які мають відповідний рівень освіти, науковий ступінь кандидата чи доктора наук та/або вчене звання відповідно до профілю кафедри, для конкурсу для посад доцента та професора – мають стаж науково-педагогічної роботи не менше ніж п'ять років у закладах вищої освіти III-IV рівнів акредитації та викладають навчальні дисципліни на високому науково-методичному рівні; навчально-методичні праці, які використовуються у освітньому процесі та наукові праці, опубліковані у фахових наукових виданнях України чи періодичних наукових виданнях інших держав. В Порядку зазначено, що оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення розміщуються на офіційному веб-сайті НАУ, така сторінка (інформація) є на сайті ЗВО (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/konkurs-na-zamishchennya-vakantnih-posad-naukovo-pedagogichnih-pratsivnikiv.html>). В цілому зазначений вище Порядок чітко сформований, визначені в ньому процедури конкурсного добору викладачів відповідають вимогам законодавства України, вони є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз документів Університету, договорів з перспективними роботодавцями, які були надані експертній групі на ознайомлення та результати проведення опитувань під час онлайн-візиту, дозволили зробити висновок, що здобувачі вищої освіти, які навчаються в Університеті, в більшості випадків проходять практичну підготовку в організаціях, в яких планують працювати за основним місцем роботи (випуску здобувачів за даною ОП ще не було). Перспективні роботодавці залучаються до участі в організації та реалізації освітнього процесу шляхом тісної взаємодії з випусковою кафедрою в питаннях надання технічної документації для покращення змісту навчальних дисциплін та підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами (зокрема Олександр Ратій – директор Центру охорони праці Компанії RACIO).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Угоди випускової кафедри про співпрацю (<https://baturk.wixsite.com/mysite/%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8>) та результати проведенних опитувань під час онлайн-візиту свідчать, що НАУ залучає до аудиторних занять з ОП «Управління у сфері цивільного захисту» професіоналів-практиків з питань цивільної безпеки. Зокрема у 2019 році було проведено публічну лекцію директором Центру охорони праці Компанії RACIO Олександром Ратієм, а також представником компанії ORION.GROUP. Михайло Кацман – начальник відділу навчально-бойової та спеціальної підготовки головного управління воєнізованої охорони АТ «Укрзалізниця» працює за сумісництвом на випусковій кафедрі та викладає дисципліну «Моніторинг надзвичайних ситуацій та теорія ризиків», яка є обов'язковим освітнім компонентом. Але для даної ОП є потреба у більш широкому залученні до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, оскільки практиків за напрямом «Цивільна безпека» («Цивільний захист») серед викладачів ОП немає.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів здійснюється у відповідності до «Положення про підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників Національного авіаційного університету» (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/2_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B2%20%D0%BA%D0%B2%D0%BD%D0%BB%D1%96%D1%84_%D0%B0%D0%BA%D1%82.pdf). НПП Університету мають можливість підвищувати свою кваліфікацію та стажуватись у вищих навчальних закладах, відповідних наукових, освітньо-наукових установах та організаціях як в Україні, так і за її межами. В Університеті існує налагоджена співпраця у цьому напрямі з Університетом менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України. В НАУ при Інституті лідерства та новітніх технологій функціонує Центр організаційного розвитку та лідерства (<http://cnt.nau.edu.ua/uk/centr->

organizacijno-rozvytku-i-liderstva), в рамках роботи якого проводяться заходи неформальної освіти для викладачів, серед яких школа викладацької майстерності, ораторського мистецтва, інтерактивні заняття з розвитку «soft skills» зі спрямованістю на налагодженість організувати спільну діяльність та групову роботу, проведення зустрічей з експертами вищої освіти, курси англійської мови, професійного спрямування для викладачів. Також в Навчально-науковому інституті неперервної освіти НАУ (<https://ino.nau.edu.ua/>) НПП мають можливість підвищити кваліфікацію за тематикою тренінгових програм.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом організації обміну досвідом викладання та просвітницької діяльності, участі викладачів у різних міжнародних проєктах. Зокрема: Валентин Глива проходив стажування у Міжнародному центрі сучасної освіти (м. Прага, Чеська Республіка) за напрямком «Occupational Health and Safety Management Systems (ISO 45001)» (Професійне здоров'я і системи управління безпекою) в термін з 2.10.2017 по 18.10.2017 (Сертифікат № SK 105-2017 RR. від 18.10 2017); Батир Халмурадов проходив стажування у Центральному Європейському інституті освіти в м. Братислава (Словацька Республіка) за напрямком «Occupational Health and Safety Management Systems (ISO 45001)» (Професійне здоров'я і системи управління безпекою), сертифікат № SK 098-2018; Вікторія Коваленко проходила функціональне навчання (підвищення кваліфікації цивільного призначення у сфері цивільного захисту) 14.12.2019 – 19.12.2019 в ДП «Головний навчально-методичний центр Держгірпромнагляду України», посвідчення №373-17 від 06.10.2017; Володимир Кашперський проходив підвищення кваліфікації в Державній службі якості освіти навчання за освітньою програмою «Інституційний аудит. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти» (5 кредитів ECTS/150 год з 20.01.2020 по 21.02.2020). При опитуванні НПП під час онлайн-візиту, а також при аналізі документів ЗВО («Положення про преміювання працівників Національного авіаційного університету») було підтверджено інформацію щодо наявності надбавок та премій через досягнення показників покращення якості викладання на ОП та сприяння досягнення цілей розвитку Університету в цілому, проведення матеріального стимулювання та відзначення досягнень НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: 1. В НАУ при Інституті лідерства та новітніх технологій функціонує Центр організаційного розвитку та лідерства, в рамках роботи якого проводяться заходи неформальної освіти для викладачів, серед яких школа викладацької майстерності, ораторського мистецтва, інтерактивні заняття з розвитку «soft skills». 2. Перспективні роботодавці залучаються до участі в організації та реалізації освітнього процесу шляхом тісної взаємодії з випусковою кафедрою в питаннях надання технічної документації для покращення змісту навчальних дисциплін та підготовки кваліфікаційних робіт здобувачами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1. Існує потреба у більш широкому залученні до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, оскільки практиків за напрямом «Цивільна безпека» серед викладачів за ОП практично немає. Недоліки: 1. З урахуванням назви і мети даної ОП, існує незабезпеченість фахівцями, які мають відповідну кваліфікацію (вищу освіту чи науковий ступінь) зі спеціальності «Цивільна безпека» («Цивільний захист»). 2. Кількість та якісний склад групи забезпечення спеціальності 263 «Цивільна безпека» порушує вимог пункту 29 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами)), що ставить під сумнів успішну реалізацію ОП. Рекомендації щодо удосконалення: 2. Розглянути можливість більшого залучення до викладання за ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. 3. Посилити викладацький склад ОП залучивши до викладання ОК за ОП фахівців, які мають відповідну кваліфікацію (вищу освіту чи науковий ступінь) з огляду назви і мети даної ОП. 4. Сформувати склад групи забезпечення спеціальності 263 «Цивільна безпека» з точки зору виконання пункту 29 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами)), а також збільшення кількості фахівців за спеціальністю «Цивільна безпека» (Цивільний захист»).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП не відповідає визначеному критерію, оскільки існує незабезпеченість фахівцями, які мають відповідну кваліфікацію (вищу освіту чи науковий ступінь) зі спеціальності «Цивільний захист» («Цивільна безпека»), що в свою чергу створює передумови до неможливості набуття здобувачами вищої освіти компетентностей і результатів навчання, визначених відповідним Стандартом вищої освіти та ОП, яка акредитується.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Здійснивши огляд матеріально-технічних ресурсів випускної кафедри, у тому числі навчально-методичного забезпечення освітньої програми, ЕГ дійшла до висновку, що матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання: навчальні приміщення та методичний кабінет випускної кафедри укомплектовані необхідними меблями і обладнанням, є доступу до мережі Інтернет, створені умови для візуалізації у освітньому процесі за допомогою застосування мультимедійної техніки, у структурі кафедри функціонує навчальна лабораторія моделювання кризових ситуацій, наявний бібліотечний фонд за спеціальністю (який щорічно поповнюється) тощо. Разом з цим, при реалізації ОП застосовується «морально» застаріле обладнання, відсутні обов'язкові профілюючі лабораторії, наприклад, лабораторія засобів індивідуального захисту, що не є критичним, але характеризує ОП, як таку, що не має фундаменту для її розвитку та створення направлено до спеціальності 263 освітнього середовища.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічі зі студентами та викладачами ОП експертна група встановила, що всі учасники освітнього процесу мають право на безоплатний доступ до навчальної інфраструктури та інформаційних ресурсів, а саме бібліотеки, навчальних лабораторій та їх обладнання, комп'ютерних класів а також участь у наукових олімпіадах, конференціях і конкурсах. Також є доступ до онлайн-ресурсів, зокрема електронної бібліотеки НАУ (<http://www.lib.nau.edu.ua/search/>), навчально-методичних видань НАУ (<http://www.lib.nau.edu.ua/main/>), наукових журналів та збірок наукових праць НАУ (<http://jrn1.nau.edu.ua/>), депозитарію НАУ (<https://er.nau.edu.ua/>) та електронного харвестра НАУ (<http://ohs.nau.edu.ua/index.php/browse>). Здобувачі вищої освіти мають право на безкоштовне проходження практики на підприємствах і в установах, де вони можуть здобути практичні навички, необхідні для оволодіння визначених ОП компетентностей і програмних результатів навчання.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що забезпечується відповідними запобіжними заходами, у тому числі проведенням інструктажів з охорони праці та техніки безпеки життєдіяльності, правил поведінки тощо. ЗВО контролює дотримання санітарно-епідеміологічних норм та вимог законодавства щодо безпеки життєдіяльності і охорони праці під час проведення практичних та лабораторних занять, про що свідчить оснащення приміщень, які використовуються під час навчання (відповідне освітлення, інформаційні стенди, наявність засобів пожежної сигналізації та пожежогасіння тощо). В НАУ функціонує ряд об'єктів харчування та медичний центр.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічей здобувачі підтвердили, що мають безпосередній контакт з викладачами ОП і можливість спілкування та консультування в режимі реального часу, їх думка враховується, проводиться ряд заходів щодо забезпечення їх освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Така тісна комунікація викладачів і здобувачів вищої освіти створює позитивне середовище для освітнього процесу. Так, наприклад, організаційна підтримка здобувачів вищої освіти реалізується у взаємодії зі структурними підрозділами факультету (деканат, Студентська рада) та Університету (навчальні та наукові частини, Інститутом інноваційних технологій та лідерства НАУ, проректором з гуманітарної політики та інновацій). Консультативну підтримку забезпечують куратори академічних груп, гарант освітньої програми, завідувач випускної кафедри, декан факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, та інші організаційно-функціональні структурні підрозділи Університету. Інформаційна підтримка забезпечується через офіційні канали розповсюдження інформації – сайт ЗВО, сайт факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, корпоративну пошту, репозитарій НАУ, он-лайн бібліотеку НАУ, електронні та соціальні ресурси методичного кабінету та навчальної лабораторії кафедри. Соціальна

підтримка реалізується через соціально-гуманітарний напрямок роботи зі студентами: наставник (куратор) – старший наставник кафедри – відповідальний викладач на факультеті. Щороку в ЗВО проводиться анкетування, яке направлене на визначення ступеня задоволеності здобувачами вищої освіти організацією освітнього процесу та якості навчання (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/otsinyuvannya-rezultativ-yakosti-navchannya/>). Такий підхід дозволяє враховувати думку здобувачів вищої освіти для забезпечення якості освіти. Додатково випусковою кафедрою перед кожною сесією проводиться опитування здобувачів вищої освіти з метою з'ясування рівня задоволеності здобувачів вищої освіти освітніми послугами, їх думки відносно наповнення навчального плану ОП тощо. Також врахування потреб здобувачів вищої освіти відбувається завдяки роботі студентського самоврядування, найвищим органом якого є Студентська рада.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час спілкування з стейкхолдерами було з'ясовано, що за даною ОП не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Проте слід зазначити, що при вході в корпус 7, де саме здійснюється освітній процес кафедра цивільної та промислової безпеки, існує стаціонарний пандус, а на першому поверсі відкидний пандус, що значно покращує реалізацію навчального процесу для осіб з проблемами опорно-рухового апарату. В НАУ діє «Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у НАУ» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/NAU_doc_nac_2019/Inkluzivna_osvita/inkluz_nakaz.pdf). Враховуючи наведене вище зроблено висновок, що НАУ спрямовує свою діяльність на створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, які потенційно можуть навчатися за освітньою програмою.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Так «Положення про булінг, мобінг, кібербулінг, харасмент» (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/2019/Buling_mobing_2019.pdf) врегульовує процедури вирішення ряду конфліктних ситуацій, у тому числі конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією. Для протидії корупції створена постійно діюча комісія для розгляду заяв про виявлені корупційні правопорушення (наказ в.о. ректора від 09.03.17р. №134/од). Основними завданнями зазначеної вище комісії є: здійснення розгляду заяв про виявлені корупційні правопорушення та приймання за результатами розгляду відповідних рішень та висновків. Разом з цим експертна група не змогла знайти цей наказ на сайті ЗВО. При цьому на сайті НАУ проінформовано як надавати заяви, інформацію та повідомлення про виявлені корупційні правопорушення (через гарячу телефонну лінію за номером: +38-044-497-73-37 або внутрішні телефони 61-10, 68-67, 68-68; електронними листами на скриньку: stopcor@nau.edu.ua; через скриньку довіри в першому корпусі НАУ). Наразі в ЗВО діє «Антикорупційна програма Національного авіаційного університету» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2020/%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%8C/2020.03.10.%20%D0%90%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%9D%D0%90%D0%A3.doc>). Під час опитувань в фокус-групах учасники освітнього процесу відмічали, що вони не мають невирішених конфліктних ситуацій і не стикаються з проявами корупції (на зустрічі зі здобувачами було запропоновано відповісти анонімно в чаті зустрічі).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: 1. При реалізації ОП застосовується «морально» застаріле обладнання. 2. Відсутні обов'язкові профілюючі лабораторії, наприклад, лабораторія засобів індивідуального захисту, що не є критичним, але характеризує ОП, як таку, що не має фундаменту для її розвитку та створення відповідного спеціальності 263 освітнього середовища. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Оновити обладнання, що використовується на практичних і лабораторних заняттях ОК освітньої програми. 2. Створити профілюючі лабораторії за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В цілому освітнє середовище та матеріально-технічна база за даною ОП на мінімальному рівні задовольняють потреби здобувачів ОП. Слабкі сторони даної ОП хоча і впливають на якість підготовки фахівців за ОП, але вони не є критичними.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

НАУ має внутрішню систему забезпечення якості, про що свідчить окремий розділ «Забезпечення якості» на офіційному сайті ЗВО (<https://nau.edu.ua/ua/>). Цей розділ має 15 підрозділів за допомогою яких ЗВО інформує про роботу Ради з якості, систему менеджменту якості, акредитацію і моніторинг освітніх програм, результати моніторингу якості освіти, документацію системи забезпечення якості університету, тощо. Аналіз інформації, наданої в цьому розділі, а також аналіз документів ЗВО (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/>) показав, що в НАУ визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Разом з цим детальний аналіз ОП «Управління у сфері цивільного захисту» засвідчив, що визнанні процедури є не досконалими і не завжди дотримуються. Так, наприклад, проект ОП «Управління у сфері цивільного захисту» був оприлюднений на офіційному сайті НАУ в підрозділі «Проекти освітньо-професійних програм» розділу «Забезпечення якості» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesiynih-program/proekti-osvitno-profesiynih-program-2020.html>), що з одного боку, підтверджує існування процедури обговорення та отримання зауважень і рекомендацій, а з іншого боку, той факт, що на цій сторінці не коректно вказаний рівень освіти, говорить про формальний підхід ЗВО до питань громадського обговорення. Іншим прикладом є той факт, що під час останнього перегляді ОП не була використана можливість врахування вимог відповідного Тимчасового стандарту або ж поданого на той момент проекту Стандарту за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, що також говорить про недосконалість існуючих в ЗВО процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291, отже, дійсно на момент останнього перегляду ОП «Управління у сфері цивільного захисту» зазначений вище Стандарт ще не був затверджений, але разом з цим, пунктом 2 зазначеного вище Наказу визначено, що Стандарт вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» для другого (магістерського) рівня вищої освіти вводиться в дію з 2020/2021 навчального року. Таким чином, ЗВО не вжив жодних заходів, які б дозволили запобігти потенційній загрозі – суттєвій невідповідності ОП «Управління у сфері цивільного захисту», що акредитується, вимогам затвердженого Стандарту вищої освіти. При цьому, НАУ не надав експертній групі відповідей та чітких рішень, які б були підтверджені відповідними декларативними документами ЗВО, щодо його дій в напрямку виконання вимог п. 2 наказу Міністерства освіти і науки України від 22.10.2020 № 1291. Зазначене вище характеризує внутрішнє забезпечення якості освітньої програми, як формальне.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що підтверджується введенням в робочу групу для розробки ОП представника здобувачів вищої освіти (Парфелюк Олександр). Здобувачі вищої освіти під час зустрічі з експертами підтвердили, що ЗВО періодично проводить опитування, а також анкетування відносно їх задоволеності рівнем надання освітніх послуг та реалізації цілей і програмних результатів навчання за ОП. Також здобувачі вищої освіти можуть звернутися із зауваженнями та пропозиціями безпосередньо до гаранта ОП та завідувача випускної кафедри, що підтверджено під час опитувань студентів експертною групою. Зустріч з представниками студентського самоврядування показала недостатню активність роботи цього органу. В цілому експертна група відмічає недостатню взаємодію гаранта та викладачів за ОП із здобувачами вищої освіти з питань залучення їх до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Таким чином, зроблено висновок, що позиція здобувачів вищої освіти бралася до уваги під час перегляду освітньої програми, але вона має переважно формальний характер.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Деякі потенційні роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери, що підтверджується наявністю баз практики (Комунальна аварійно-рятувальна служба порятунку, договір № 89 від 23.07.2020; ДУ «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці», договір № 810086 від 05.09.2020; ВГО «Українська федерація індустрії безпеки», договір № 276 від 15.01.2020) та введенням в робочу групу для розробки ОП представника роботодавців (заступника начальника Інституту державного управління у сфері цивільного захисту Єременка Сергія). Разом з цим, на зустрічах, які були проведені в рамках онлайн-візиту ЕГ, представниками ЗВО неодноразово наголошувалось про унікальність освітньої програми – спрямованість на авіаційну сферу діяльності, але, на жаль, експертна група не побачила елементи співпраці з роботодавцями з цієї сфери діяльності, що свідчить про незалученість їх до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація є первинною і випуску за ОП не було.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Значна кількість недоліків в ОП та освітній діяльності з її реалізації, які були виявлені під час оцінювання критеріїв 2 та 6, говорить про відсутність вчасного реагування на них. Це недоліки: 1) Робочі програми обов'язкових освітніх компонентів ОП не відповідають розділам 2.2, 4 та 5 ОП; 2) При формуванні ОП програмні компетентності визначалися виходячи з попередньо відібраних освітніх компонентів, а не навпаки; 3) Фактичний обсяг обов'язкових освітніх компонентів ОП, вказаний в робочих програмах, не відповідає обсягу, вказаному в навчальному плані та ОП; 4) Реалізація ОП не дозволяє досягти 6 із 19 визначених в ній ПРН; 5) Неузгодженість інформації про кількість вибіркових дисциплін в навчальному плані та ОП; 6) Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за даною ОП за колективним принципом; 7) Проходження переддипломної практики здобувачів набору 2019 року на кафедрі цивільної та промислової безпеки НАУ, що не дає можливість здобути компетентності (ФК 3, ФК 5 та ФК 12), потрібні для подальшої професійної діяльності; 8) Фактичний розподіл аудиторних занять та самостійної підготовки порушує вимоги НАУ, а також не дозволяє досягти компетентностей та програмних результатів навчання, що визначені в ОП; 9) З урахуванням назви і мети даної ОП, існує незабезпеченість фахівцями, які мають відповідну кваліфікацію (вищу освіту чи науковий ступінь) зі спеціальності «Цивільна безпека» («Цивільний захист»); 10) Кількість та якісний склад групи забезпечення спеціальності 263 «Цивільна безпека» порушує вимог пункту 29 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187), що ставить під сумнів успішну реалізацію ОП. Таким чином, зазначене вище свідчить про те, що система забезпечення якості НАУ функціонує не ефективно.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітня програма другого (магістерського) рівня «Управління у сфері цивільного захисту» акредитується вперше. За спеціальністю 263 «Цивільна безпека» в Університеті відкрито ще чотири освітніх програми першого (бакалаврського) рівня – ОП «Пожежна безпека», ОП «Організація пожежної безпеки», ОП «Цивільний захист», ОП «Захист об'єктів критичної інфраструктури». Жодна з цих програм акредитацію ще не проходила. Експертна група ознайомила з звітами інших експертних груп та висновками ГЕР, які були сформовані за результатами акредитацій інших освітніх програм, які реалізуються в НАУ, і дійшла висновку, що рекомендації надані в них не в повній мірі беруться до уваги під час перегляду освітніх програм. Підтвердженням чого є наявність виявлених в даній ОП недоліків.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Академічна спільнота залучається до розвитку ОП та освітньої діяльності з її реалізації шляхом запрошення до участі у науково-методичних семінарах, науково-практичних конференціях, круглих столах та інших заходах випускової кафедри та факультету екологічної безпеки інженерії та технологій НАУ, що певною мірою дозволяє

формувати культуру якості освіти. Окрім цього, академічна спільнота долучається до рецензування кваліфікаційних робіт та навчально-методичних і наукових праць науково-педагогічних працівників випускової кафедри. Також, сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності з її реалізації систематичне підвищення кваліфікації викладачів, стажування. В цілому рівень освітнього процесу та взаємодії усіх його учасників свідчить, що ЗВО робить певні кроки у напрямку розвитку культури якості освіти, але вони потребують удосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: 1. Взаємодія із здобувачами вищої освіти з питань періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості має формальний характер. 2. Незалученість роботодавців авіаційної сфери до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Недоліки: 1. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми має формальний характер. 2. Система внутрішнього забезпечення якості НАУ не забезпечує вчасне виявлення та реагування на недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. 3. Рекомендації за результатами акредитацій інших освітніх програм, які реалізуються в НАУ, не повною мірою беруться до уваги під час перегляду освітніх програм. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Розробити та впровадити дієву систему внутрішнього забезпечення якості.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітня діяльність з реалізації ОП «Управління у сфері цивільного захисту» загалом не відповідає даному критерію, оскільки система внутрішнього забезпечення якості, яка функціонує в ЗВО, є не ефективною. Однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Проведений аналіз ресурсів НАУ показав, що на сайті у вільному доступі знаходяться основні нормативно-правові документи ЗВО, що регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, у тому числі: Статут НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pro-universitet/statut-universitetu.html>), «Правила внутрішнього трудового розпорядку Національного авіаційного університету» (<https://nau.edu.ua/site/variables/docs/pologennya/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0-%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BA%D1%83-2018.pdf>), «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2020/2%20%D0%9B%D1%8E%D1%82%D0%B8%D0%B9/2020.02.07%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD>), «Положення про студентське самоврядування Національного авіаційного університету» (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/studentu/Polozhennia_pro_studentske_samovriaduvannia_NAU.pdf).

Результати опитувань показали, що в цілому визначені в зазначених вище документах процедури дотримуються. Поступово НАУ удосконалює правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Так, наприклад, на час онлайн-візиту на сайті ЗВО в підрозділі «Проекти» розділу «Забезпечення якості» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/>) оприлюднені для громадського обговорення проекти: «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вибір навчальних дисциплін у Національному авіаційному університеті», «Положення про комісію з якості», «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету», «Положення про екзаменаційну комісію з проведення атестації здобувачів вищої освіти Національного авіаційного університету».

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект ОП був оприлюднений на офіційному сайті НАУ в підрозділі «Проекти освітньо-професійних програм» розділу «Забезпечення якості» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesiynih-program/proekti-osvitno-profesiynih-program-2020.html>), що з одного боку, підтверджує існування процедури обговорення та отримання зауважень і рекомендацій, а з іншого боку, той факт, що на цій сторінці не коректно вказаний рівень освіти, говорить про формальний підхід ЗВО до питань громадського обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Освітня програма другого (магістерського) рівня «Управління у сфері цивільного захисту» розміщена на офіційному сайті НАУ ([https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/ects/zagalna-informatsiya/zagalna-informatsiya-shchodo-osvitnih-program-2020/fakultet-ekologichnoi-bezpeki-inzhenerii-ta-tehnologiy-2020-2021-\(magistr\).html](https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/ects/zagalna-informatsiya/zagalna-informatsiya-shchodo-osvitnih-program-2020/fakultet-ekologichnoi-bezpeki-inzhenerii-ta-tehnologiy-2020-2021-(magistr).html)). Разом з цим гіперпосилання на цій сторінці є лише для даної ОП і воно з'явилося 26.10.2020. На резервній зустрічі ЕГ запропонувала продемонструвати де саме розміщена ОП на офіційному сайті НАУ, запрошені на резервну зустріч гарант ОП та завідувач випускової кафедри не змогли продемонструвати її наявність на офіційному сайті ЗВО, але вони продемонстрували її наявність на сторінці кафедри окремого сайту факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, шлях знаходження ОП був інформативно ускладнений, що не дало змогу попередньо членам ЕГ знайти ОП у відкритому доступі, пошукова система офіційного сайту ЗВО та окремого сайту факультету також не дозволяє це зробити. Виходячи з наведеного вище, ЕГ прийшла до висновку, що хоча заклад і оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті освітню програму, яка акредитується, але виявлені технічні негаразди ускладнюють процедуру інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: не виявлено. Позитивні практики: не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: 1. Хоча заклад і оприлюднив на своєму офіційному веб-сайті освітню програму, яка акредитується, але виявлені технічні негаразди ускладнюють процедуру інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства. Недоліки: 1. Формальний підхід ЗВО до питань громадського обговорення. Рекомендації з удосконалення ОП: 1. Удосконалити технічно процедуру розміщення та пошуку освітньої програми та інших документів ЗВО відповідно до вимог статті 30 «Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти» Закону України «Про освіту».

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Встановлена відповідність за Критерієм 9, при цьому НАУ необхідно вжити заходів, які дозволять в майбутньому ліквідувати існуючі технічні складнощі і забезпечити більш дієвий механізм громадського обговорення документів ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Під час акредитації була виявлена розбіжність і невизначеність інформації стосовно інших освітніх програм за спеціальністю 263, які реалізуються в НАУ. Так, встановлена невідповідність двох освітніх програм спеціальностям, які визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», а саме ОП «Пожежна безпека» та ОП «Організація пожежної безпеки», які згідно даних ЗВО (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/napryamki-pidgotovki.html>) та даних Реєстру суб'єктів освітньої діяльності (<https://registry.edbo.gov.ua/university/183/study-programs/>) реалізуються за спеціальністю 263 «Цивільна безпека», що є явним порушенням, оскільки ці дві ОП відповідно до зазначеної вище Постанови повинні реалізовуватись за спеціальністю 261 «Пожежна безпека». Таке порушення скоріше за все пов'язано з відсутністю НАУ ліцензії на спеціальність 261 «Пожежна безпека» (<https://registry.edbo.gov.ua/university/183/specialities/>). Особливу занепокоєність викликає відсутність в групі забезпечення НАУ за спеціальністю 263 фахівців, які мають кваліфікацію за спеціальностями «Цивільний захист» («Цивільна безпека») та «Пожежна безпека», що в цілому вказує на значну недосконалість системи управління цього ЗВО та потенційну неможливість реалізації освітніх програм першого (бакалаврського) рівня – ОП «Пожежна безпека», ОП «Організація пожежної безпеки», ОП «Цивільний захист», ОП «Захист об'єктів критичної інфраструктури» та другого (магістерського) рівня – ОП «Управління у сфері цивільного захисту». При цьому «Загальна інформація щодо освітньо-професійних програм» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/ects/informatsiya-ro-programah/>) не містить інформації про ОП «Пожежна безпека», ОП «Організація пожежної безпеки», ОП «Захист об'єктів критичної інфраструктури» та ОП «Управління у сфері цивільного захисту».

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	E
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **відмова в акредитації**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>535 наказ 11.12.19 ГЗ.pdf</i>	q6jKv7v3V+O8G79BbEL7PZ+t3XIsQF7C9Twz6fDYZ B4=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бородіна Наталія Анатоліївна

Члени експертної групи

Тарадуда Дмитро Віталійович

Олексишина Марина Олександрівна